

Lovforslag i det Hele har faaet i dette Thing, som navnlig ogsaa den Modtagelse, der er bleven det tildeel fra det ærede Medlem, som nu satte sig (Retær). Naar han imidlertid i Slutningen af sit Foredrag særlig fremhævede, at hvad der var Spørgsmaal om ved denne Sags Bearbejdelse i nærværende Dieblit, ikke saameget var, om hvorvidt de nu foreslaaede Bestemmelser kunne indordnes i den hidtilgjældende Procesret, som snarere, hvorvidt man ved nu at vedtage disse Bestemmelser ikke foregriber den fremtidige Proceslov, saa maa jeg sige, at jeg ved de af mig tidligere ved Sagens Indledning brugte Ytringer, hvortil det ærede Medlem sigtede; dog fortrinsvis har tænkt paa det første og mindre derimod i det Hele taget idetmindste — paa det andet af de nysnævnte Spørgsmaal. Det forekommer mig nemlig, at det er temmelig klart, at, dersom der senere maatte blive vedtaget en saadan Retsondanning, som gjorde Forandringer nødvendige ikke blot i den øvrige gjældende Ret, men ogsaa i den Lov, der maatte fremgaa af Forhandlingerne om nærværende Lovforslag, da kunde den lovgivende Magt, som fandt saadanne Forandringer nødvendige, vel ogsaa overvinde de Banffeligheder, der vare forbundne med Revisionen af den yngre Lovgivning. Fraregnet et ganske enkelt Punkt, som er særlig berørt i Motiverne i Indledning af et Mindretals Genstilling, har man i Proceskommissionen ingen Betænklichkeiten havt i saa Henseende. Det er derimod aldeles vist, at Betænklichkeiten, indtil de bleve overvundne ved nærmere Prøvelse, saa paa det Punkt, om det virkelig gik an, og om det var ret og forsværligt af et Udfla, der gik ud paa en Omdannelse af hele Rettergangsmaaden, og som altsaa stod i uadskillelig Forbindelse med nye Forskrifter om Domstolenes Organisation, at udtage visse enkelte Bestemmelser, og navnlig Fallitreglerne, for at knytte dem til den usforandrede, nu bestaaende Retsorganisation og Lovgivning. Dette var et meget alvorligt Spørgsmaal, hvorom man maatte være i megen Tvivl, indtil det ved en gennemgaaende Prøvelse havde vist sig, at det lod sig gjøre, hvilket Resultat jo nu — idetmindste tror jeg det — ligger

for. I Forbindelse hermed gjorde der sig i Proceskommissionen under Sagens Gang adskillige andre Betragtninger gjældende med Hensyn til Spørgsmaalet om Betimeligheden af denne Udsøndring, som jeg dog ikke nu skal føre det ærede Thing videre dybt ind i, da man dog tilsidst enedes om, at Forslaget burde fremmes særskilt. Jeg vil kun sige, at en Kommission vel kan have det Dunst, at den faar Lov til, om jeg saa maa sige, at arbejde i No. Det er i Almindelighed taget et meget naturligt Dunst fra dens Side, at den kan faae Lov til at føre sit Arbejde tilende, inden det forlanges, at den skal give en enkelt Del fra sig. Men paa den anden Side kan der være en praktisk Fornødenhed, en vis praktisk Trang, som gjør sig gjældende i den modsatte Retning, og er nu derhos et Arbejde saa stort, saa vanskeligt og derfor tilfælde saa langvarigt som det, der er overdraget til Proceskommissionen, saa kan det ogsaa fra Kommissionens Standpunkt være af Interesse, at den viser Rigsdagen, at der virkelig er arbejdet alvorligt. Det er forskjellige Synspunkter, der saaledes gjøre sig gjældende, og som navnlig for den, der sender Forhandlingerne i Proceskommissionen noget nærmere, vil gjøre det helt begribeligt, at jeg netop brugte det Udtryk, som jeg valgte ved Lovforslagets Indbringelse. Jeg vilde, at det skulde være klart, at der ikke fra min Side var nogenformhelst Utaalmodighed med Hensyn til den foreslaaede Lovs Gjennemførelse. Jeg vilde, at det ikke skulde staa som en Sag, hvis særskilte Afgjørelse Ministeren vilde trænge og drive frem, men paa den anden Side ønskede jeg, at det skulde vise sig, at saavel Kommissionen som dens Formand vare villige til at samvirke med Rigsdagen til denne Sags Gjennemførelse, dersom det Dunst, der saa stærkt var kommet frem udenfor Rigsdagen, ogsaa deltes af Rigsdagen. Dette er Forklaringen af de Ord, som jeg brugte ved Lovforslagets Indbringelse, og som jeg efter den hele Maade, hvorpaa det ærede Medlem for 11te Kreds (Retær) udtalte sig, skyldte ham at yttre mig noget nærmere om.

Efter hele den Forhandling, der forøvrigt er bleven Sagen tildeel, og hvorved jeg med